

ladte, som allerede vare udeladte i Indenrigsministerens Forslag, nemlig Bestemmelsen om de 10 Millioner som foreløbig Grænse for Udstedelsen af Rasseobligationer og Bestemmelsen om Juddelingen i 2 Afdelinger; dels er endvidere udeladt Bestemmelsen om, at udtrædende Medlemmer ikke kunne faa deres Andel i Reserveresonden udbetalt for Seriesens endelige Afvikling og Bestemmelserne om, at der ved Vurderingen skal tages Hensyn til, om den paagældende Industri nyder Toldbeskyttelse, og om den paagældende Virksomhed har været i Gang en vis Tid eller ikke. At disse sidste Situationsbestemmelser ere udeladte, hænger imidlertid sammen dermed, at Grundlaget som sagt er blevet et helt andet. Der er nemlig nu i Lovforslaget indført en Bestemmelse, som er blevet Hovedpunktet i det hele. Den gaar ud paa, at der ved Vurderingen af de paagældende Ejendomme kun maa tages Hensyn til Ejendommens Grund tillige med mulig tilstedeværende Vandkraft, samt til Bygninger og Kraftmaskiner; medens der derimod ikke maa tages Hensyn til de Maskiner, Indretninger eller Inventargenstande, der alene ere bestemte til den særlige i Ejendommen drevne Industri, og heller ikke til det større eller mindre Udbytte, som Virksomheden maatte antages at give. Altsaa, denne Kreditforenings Vurderinger skulle kun gaa ud paa at udfinde, hvad Ejendommen med Grund, Bygninger samt Vandkraft eller Dampmaskiner er værd uden noget Hensyn til den Virksomhed, der drives i Ejendommen, end sigte til denne Virksomheds Rentabilitet. Ved Vurderingen af en Fabrik skal der ikke blot ses bort fra, hvorvidt den Virksomhed, som foregaar der, maa anses for at være mere eller mindre fordelagtig, men der skal overhovedet ses bort fra Fabrikens Anvendelighed til den særlige Virksomhed, til hvis Brug den er opført og indrettet. Som udtrykkelig udtalt under Forhandlingerne i det andet Ting, skal det Moment, der er det afgørende ved Vurderingen, alene være Ejendommens industrielle Anvendelighed i Almindelighed, derimod ikke dens Anvendelighed i noget særligt, noget enkelt bestemt industrielt Dje med. Altsaa, saadanne Ejendomme og Fabrikker, om hvilke det er givet, at de kun kunne benyttes i et bestemt særegent Dje med, kunne overhovedet slet ikke faa Laan i denne Kreditforening; dette vil f. Eks. gælde om Teglværker, Møller o. lign. Men det vil dernæst sikkert erkendes af alle, at en Fabrik i de færreste Tilfælde med hyderlig Fordel vil kunne anvendes til noget andet Formaal end det, til hvilket den udtrykkelig er indrettet,

og at Omdannelsen af en Fabrik fra et Brug til et andet meget ofte, maaste endog saa i Reglen, vil være saa kostbar, at man vil foretrække at opføre en anden Fabrik helt fra ny af. Jeg ser altsaa ikke rettere, end at naar man virkelig skal holde sig Lovens Bestemmelser efterrettelig, vil man i de fleste Tilfælde ikke kunne ansætte en Fabrik til højere Værdi end den Værdi, som den har til Nedbrydning. Man har under Forhandlingerne i Landstinget, saa vidt jeg har kunnet se, end ikke kunnet nævne noget andet, der fra det her fastslaaede Synspunkt kunde betragtes som givende en Fabrik Værdi ud over Nedbrydningsværdien, end Dampkraftstenen. Det er mig umuligt at se andet . . . (Bramsen: Og Grunden!) . . . ja, Grunden, selvfølgelig, men her taler jeg om Bygningerne. Det er mig umuligt, siger jeg, at se andet, end at naar Vurderingen skal holdes virkelig inden for de her foreskrevne Grænser, vil der næppe være nogen industriel Ejendom, som ikke hos de bestaaende Kreditanstalter eller hos private, vilde kunne faa et højere Laan end det, som denne Kreditforening vilde være i Stand til at hde, og at en saadan Kreditforening, hvis Lovens Bestemmelser virkelig skulle overholdes, ikke let vil kunne antages overhovedet at faa nogen Betydning. Derimod er jeg ikke blind for, at den vilde kunne faa Betydning, hvis man gaar ud fra, at Lovens Bestemmelser ikke ere at tage altfor bogstavelig, og at man ikke behøver at være alt for nøjeregnende med at holde sig dem efterrettelig. Men dette, finder jeg, vilde være en lidet heldig, ja endog en ret farlig Vej at komme ind paa.

Der er anden Bestemmelse i Lovforslaget, om hvilket det ligeledes gælder, at hvis den virkelig er at holde, saaledes som den lyder, ser jeg ikke rettere, end at den gør Foreningen til en Umulighed. Det hedder nemlig, at Foreningen ikke maa træde i Virksomhed, forinden det er godtgjort for Indenrigsministeren, at Laansøgerne have erklæret at ville modtage bevilgede Laan til et Beløb af mindst $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. I andre Kreditforeningslove har der været opstillet Forordning om, at der, inden Foreningen kunde træde i Virksomhed, skulde være „anmeldt Interessesenter“ for saa og saa stort et Beløb. Dette er f. Eks. det Udtryk, der er benyttet i Loven af 20de Juni 1850. Denne Bestemmelse har været foreslaaet saaledes, at der skulde foreligge Erklæringer fra et Antal Laansøgere om, at de ønske at faa Laan til det og det Beløb i Foreningen, naar den træder i Kraft, uden dog at denne Erklæring har nogen bindende Virkning for de paagældende Laansøgere. Det, der derimod her